

Силабус навчальної дисципліни Спецметодика природознавства

Галузь знань: 01 освіта/педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітня програма: **Олігофренопедагогіка, логопедія. Здоров'я людини.**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Спецметодика природознавства
Тип курсу	Вибірковий компонент
Форма навчання	Денна
Викладач	Утьосов Ян Андрійович
E-mail:	yan.utosov@uzhnu.edu.ua

2. Анотація до курсу

Навчальний курс «Спецметодика природознавства» є нормативною дисципліною підготовки фахівців педагогічних дисциплін корекційної спрямованості. У ньому формуються теоретико-методологічні знання зі спеціальної методики навчання природознавства у спеціальних/інклюзивних закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) для дітей з інтелектуальними порушеннями та надання практичних навичок роботи з урахуванням корекційно-розвивального компоненту.

Курс «Спецметодика природознавства» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами «Ділова українська мова», «Вступ до спеціальності», «Корекційна психопедагогіка», «Спеціальна психологія», «Спецметодика географії».

3. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	4-й	
Семестр вивчення	7-й	
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальний обсяг годин	90	
Кількість годин навчальних занять	36	
Лекційні заняття	10	
Практичні заняття	26	
Самостійна та індивідуальна робота	54	
Форма підсумкового контролю	Залік	

4. Мета та завдання курсу

Мета курсу – формування у здобувачів вищої освіти теоретико-методологічних знань про зміст, форми організації, особливості проведення навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з природознавства у спеціальних/інклюзивних закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО); формування у студентів професійно значущих знань і вмінь, які розкривають сутність сучасних технологій навчання природознавства; озброєння студентів практичними вміннями, які забезпечують можливість здійснення завдань навчально-корекційної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

Завдання курсу:

- надати здобувачам вищої освіти (ВО) наукові та теоретичні знання щодо побудови процесу навчання природознавства дітей з інтелектуальними порушеннями;
- озброїти здобувачів ВО знаннями про принципи, методи, зміст, форми організації роботи з учнями з інтелектуальними порушеннями під час навчання природознавству;
- сформувати у здобувачів ВО уміння правильно визначати ефективні шляхи навчально-корекційного впливу на розвиток дітей з інтелектуальними порушеннями;

5. Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладачів і здобувачів вищої

освіти, особистісно-орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті, аналітико-синтетичній діяльності студента.

6. Результати навчання

Програмні компетентності навчання (відповідно до ОПП):	Очікувані результати навчання з дисципліни (відповідно до ОПП):
<p><u>Фахові компетентності спеціальності (ФК):</u></p> <p>ФК-3. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань щодо навчання дітей з психофізичними порушеннями; вміння відбирати і систематизувати корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби корекційного навчання і виховання, реабілітації; здатність визначати мету та завдання на кожному етапі корекційно-виховної роботи; визначати лінії співпраці з сім'єю.</p> <p>ФК-4. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; налагодження продуктивної професійно-корекційної та навчально-реабілітаційної взаємодії, суб'єкт-суб'єктної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування.</p> <p>ФК-5. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності з урахуванням індивідуальних і вікових особливостей особи; вміння планувати, організувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у дошкільних навчальних закладах та загальноосвітніх навчальних закладах із спеціальним та інклюзивним навчанням; прогнозувати результати корекційного і навчально-виховного процесу як окремого учня, так і класу (групи).</p> <p>ФК-7. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-навчальні технології у роботі з дітьми та підлітками з інтелектуальними, мовленнєвими та комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні; доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>ФК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку.</p>	<p>ПРН 03. Володіє знаннями про сучасні методики і освітні технології забезпечення якості оволодіння навчальними досягненнями учнями з інтелектуальними, мовленнєвими порушеннями.</p> <p>ПРН 04. Володіє фаховими медико-біологічними та психологічними знаннями, які є теоретичними основами побудови змісту навчально-виховного та корекційно-розвиткового процесу для дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПРН 08. Володіє теорією і методикою корекційно-розвивальної (виховної, навчальної) роботи з дітьми з інтелектуальними та/або мовленнєвими порушеннями різного віку (дошкільного, шкільного). Розуміє принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>ПРН 11. Вміє здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язання конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>ПРН 19. Здатний використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання дітей з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні та/або мовленнєві, комп'ютерні програми тощо.</p> <p>ПРН 21. Здатний систематично підвищувати свою професійну компетентність. Здатний застосовувати найновіші досягнення в спеціальній освіті, здійснювати науково-дослідницьку та методичну діяльність.</p>

7. Зміст дисципліни

МОДУЛЬ 1. ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ „ПРИРОДОЗНАВСТВО”.

Тема 1.1. Предмет, мета, основні завдання спеціальної методики викладання курсу „Природознавство”. Основні, загально-дидактичні та спеціальні принципи навчання природознавству учнів з інтелектуальними порушеннями.

Тема 1.2. Поняття про методи, їх характеристика і методичні прийоми спеціальної методики навчання природознавству дітей з інтелектуальними порушеннями.

Тема 1.3. Використання натуральних предметів та об’єктів, демонстраційних дослідів та наочних посібників на уроках природознавства для дітей з інтелектуальними порушеннями. Вимоги до використання наочного матеріалу на уроках природознавства, як методу корекції пізнавальної діяльності дітей з інтелектуальними порушеннями.

МОДУЛЬ 2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ. ВИКОРИСТАННЯ СЛОВЕСНО-НАОЧНО-ПРАКТИЧНИХ МЕТОДІВ, ОРГАНІЗАЦІЯ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА.

Тема 2.1. Використання словесно-наочно-практичних методів, організація спостережень, самостійної роботи учнів з інтелектуальними порушеннями на уроках природознавства.

Тема 2.2. Класифікація, вимоги, структура і значення уроків природознавства та позаурочної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

8. Види навчальних занять і методи навчання

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання.

Форми підсумкового контролю: залік.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, питання для поточного контролю, питання для підсумкового контролю.

9. Методи, форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Методи контролю: усні (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), письмові (самостійна робота, модульна контрольна робота, практичні завдання), комп’ютерні (презентації доповідей, модульний контроль у Classroom), самоконтроль, самоаналіз.

Форми контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Форми поточного контролю: виступи на практичних заняттях (обговорення теоретичних питань), індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, розроблення презентацій, виконання типових практичних завдань, підготовка доповідей.

Форми модульного контролю: письмова (онлайн) модульна контрольна робота (теоретичні питання та практичні завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний /письмовий (онлайн) залік.

Оцінювання

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100 бальною шкалою в межах окремого модулю, та 100-бальною шкалою у процесі підсумкового модульного контролю за національною шкалою та шкалою ECTS.

Накопичення балів студентами відбувається у період вивчення дисципліни на підставі проведення викладачем двох основних **видів контролю:** поточного (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в обсязі певної теми чи окремого розділу) та підсумкового (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу по завершенню курсу).

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Якщо з якоїсь об'єктивної чи суб'єктивної причини студент не отримав балів на практичному занятті, то протягом тижня він може за власним бажанням відпрацювати це заняття або виконати додаткове творче завдання. Додаткові творчі завдання можна отримати у викладача

Високий рівень виконання завдань практичних занять та самостійно роботи оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 7-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-6 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Бали	Критерії оцінки
9-10	за самостійну роботу присвоюються студенту, якщо він ретельно виконує всі завдання самостійної роботи, демонструє знання і розуміння вивченого матеріалу
7-8	студент недостатньо повністю виконує завдання самостійної роботи
5-6	студент важко відтворює навчальний матеріал
3-4	студент недбало виконує завдання самостійної роботи, має недостатні знання і засвоєння вивченого матеріалу
1-2	студент виконує завдання самостійної роботи з грубими помилками
0	студент не виконує завдання самостійної роботи

Виконання завдань самостійної роботи обов'язкове для кожного студента. Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на практичних заняттях.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Контрольна модульна рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання модульної контрольної роботи з цього модуля.

Підсумкова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) як сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 1,2 отримані на навчальних заняттях, не виконав модульні контрольні роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше, ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) на основі підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння кожного з модулів. Рейтингові оцінки яких додаються, а також вираховується середнє значення.

Критерії оцінювання заліку

Залікова рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання залікових завдань, затверджених кафедрою в установленому порядку.

Студент має право не складати залік і отримати підсумкову рейтингову оцінку без заліку, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і без перескладань і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову рейтингову оцінку.

9. Політика курсу.

Відвідування занять. Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних занять. Очікується, що студенти відвідають всі лекції і практичні заняття. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Здобувач вищої освіти повинен:

- заздалегідь інформувати викладача у разі неможливості з поважних причин відвідувати заняття;

- виконувати контрольні та інші роботи, що визначені робочими навчальними планами.

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. Передача робіт проводиться на консультаціях. Обов'язковою є присутність здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня освіти на модульному контролі.

Академічна доброчесність. Високо цінується академічна доброчесність. Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали. Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру.